

Opvolgrapport

BACHELOR TOEGEPASTE INFORMATICA

16/04/2024

1 Situering van de opvolgfase

De opvolgfase is een onderdeel van de bewaking van de opleidingskwaliteit in eigen regie, ook wel het **VARIOSO**-proces genoemd (**V**erkennen, **A**nalyseren, **R**eflectie-intern, **O**ptimaliseren, **S**piegelen, **O**pvolgen). De stap van de opvolgfase is een rapportering van de opleiding over hoe zij de aandachtspunten van het reviewpanel in de vorige fase heeft opgevolgd.

Dit rapport is de basis voor het opvolggesprek tussen de opleiding (opleidingshoofd, clusterdirecteur, ankerpersoon) en de vertegenwoordigers beleid (directeur onderwijs en directeur Onderwijs (of collega-directielid), Directeur Onderwijs en Kwaliteit, procesbegeleider Dienst Onderwijs en Kwaliteit) en de voorzitter of afgevaardigde dagelijks bestuur ASR (Algemene StudentenRaad).

Kwaliteitskenmerk 1: profiel, leerresultaten en curriculum

Vragen/bemerkingen van het reviewpanel

Tips voor de toekomst

- ✓ Het panel wil graag bezorgdheid uiten over het *arbeidsintensieve karakter van de geïntegreerde projecten*. Het docententeam is heel betrokken en gemotiveerd, maar dit gecombineerd met de arbeidsintensiviteit van de projecten kan een gevaarlijke cocktail zijn. Pas op dat docenten niet overbevraagd worden. Zorg dat het werk werkbaar blijft door gezamenlijke kaders en afspraken zodat het team niet opbrandt.
- ✓ De opleiding is van plan om aan de slag te gaan met *persona's* en het panel kan deze oefening alleen maar toejuichen. Dit kan een relevante oefening zijn om de diversiteit van de instroom in kaart te brengen en een gepast antwoord te bieden op de hoge drop-outcijfers .

- ✓ De *graduaten* bieden mooie kansen om de hoge drop-out te kanaliseren. Er zijn goede afstemmingen tussen beide, maar het panel heeft ook een aantal hobbels op de weg gehoord doorheen de dag. Dezelfde inhouden worden in beide opleidingen op hetzelfde moment gegeven, waardoor vakken al gepasseerd zijn wanneer studenten vanuit de bachelor in de graduaten instromen. Het opnieuw bekijken van evaluaties van bachelorstudenten maar dan met de criteria van het graduaat kan mogelijke overgangsproblemen wegwerken.

Oprvolging door de opleiding

- ✓ **Tip 1** : Het panel wil graag bezorgdheid uiten over het *arbeidsintensieve karakter van de geïntegreerde projecten*. Het docententeam is heel betrokken en gemotiveerd, maar dit gecombineerd met de arbeidsintensiviteit van de projecten kan een gevaarlijke cocktail zijn. Pas op dat docenten niet overbevraagd worden. Zorg dat het werk werkbaar blijft door gezamenlijke kaders en afspraken zodat het team niet opbrandt.
- Het arbeidsintensieve karakter van onze geïntegreerde projecten resulteert wel degelijk in een hoge werkdruk voor de opleiding. Temeer daar er binnen Toegepaste Informatica ook gewerkt wordt met het systeem van permanente evaluatie in plaats van een examensysteem. Maar we beschouwen beiden als “paradepaardjes” van onze opleiding welke de doorstroom van onze studenten in hoge mate ten goede komt. Daarom willen we deze niet afbouwen, maar eerder inzetten op extra personeel. Dienaangaande werd reeds met HR besproken om een wervingscampagne voor de bacheloropleiding Toegepaste Informatica op te zetten. Het nog beter en slimmer inzetten van personeelsmiddelen is een tweede element waarvan we werk willen maken. Een doorgedreven differentiatie van onze onderwijsmethoden waarbij we de aandacht van onze docenten meer kanaliseren naar die specifieke studenten die hier nood aan hebben, kan ervoor zorgen dat niet evenveel inspanningen voor elke student nodig zijn. Concreet willen we hiervoor volgend academiejaar een pilootproject opzetten met 1 à 2 opleidingsonderdelen die zich hiervoor het best lenen. Op deze manier kunnen we uittesten met welke inspanningen dit systeem kan opgezet worden en op welke manier we studenten zo goed mogelijk kunnen oriënteren naar de verschillende lesmethodes. We zullen hiervoor ook contact nemen met andere opleidingen die reeds ervaring opgebouwd hebben met gedifferentieerde onderwijsmethodes (bvb. Energietechnologie)

- ✓ **Tip 2** : De opleiding is van plan om aan de slag te gaan met *persona's* en het panel kan deze oefening alleen maar toejuichen. Dit kan een relevante oefening zijn om de diversiteit van de instroom in kaart te brengen en een gepast antwoord te bieden op de hoge drop-outcijfers .

- *Persona's* werden uitgewerkt voor de opleiding TI. Dit heeft dit academiejaar reeds geleid tot een intensieve coaching campagne, waarbij we eerstejaarsstudenten met zwakke resultaten en/of onvoldoende aanwezigheid tijdens de lessen actief hebben uitgenodigd voor een coaching gesprek. Gezien het vrijblijvend karakter van deze uitnodiging hebben we ervaren dat er slechts een klein deel van de uitgenodigde studenten hierop in is gegaan. We willen daarom inzetten op veel meer publiciteit voor ons coaching-aanbod naar onze studenten toe. Het invoeren van de decretale drempel maakt dat voor een aantal studenten een goede coaching nog belangrijker wordt. Informatie over de decretale drempel zullen we actief aanwenden in onze publiciteit voor ons coaching-aanbod. Om te vermijden dat ons coaching-aanbod te vrijblijvend blijft, gaan we tevens kijken in welke mate dit geïntegreerd zou kunnen worden in bestaande opleidingsonderdelen. De *persona's* zullen verder aangewend worden binnen de IKCO-processen ter uitwerking van onze professionele kern en eventueel aangepast curriculum, waarbij we nog meer willen inzetten op gedifferentieerd onderwijs (cfr. eerste paragraaf).

- ✓ **Tip 3** : De graduaat bieden mooie kansen om de hoge drop-out te kanaliseren. Er zijn goede afstemmingen tussen beide, maar het panel heeft ook een aantal hobbels op de weg gehoord doorheen de dag. Dezelfde inhouden worden in beide opleidingen op hetzelfde moment gegeven, waardoor vakken al gepasseerd zijn wanneer studenten vanuit de bachelor in de graduaat instromen. Het opnieuw bekijken van evaluaties van bachelorstudenten maar dan met de criteria van het graduaat kan mogelijke overgangsproblemen wegwerken.

- Dit jaar hebben we samen met onze collega's van de graduaatsopleidingen overlegd om onze graduaatsopleidingen beter af te stemmen op het curriculum van de bacheloropleiding. Omdat er in elke opleiding (uiteraard) gestart wordt met de basis binnen de verschillende aangeboden leerlijnen, worden op dit moment de inhouden van de vakken van de eerste fase op ongeveer hetzelfde moment gegeven. Dit maakt het moeilijk voor studenten om over te stappen van de bachelor- naar de graduaatsopleiding, en dreigen zij hierbij een volledig academiejaar te verliezen. Om hier een oplossing voor te bieden, wordt er gekeken om de graduaatstrajecten ook bijkomend te laten starten vanaf februari (2^e semester). We willen tijdens

onze coaching- en trajectbegeleidingsgesprekken met onze studenten actief kunnen doorverwijzen naar deze graduaatsopleidingen wanneer dit zinvol zou zijn.

Kwaliteitskenmerk 2: onderwijsleeromgeving

Vragen/bemerkings van het reviewpanel

Vragen/bemerkings

Het panel vroeg zich af of er bij de evaluatie naast het inhoudelijke ook voldoende rekening wordt gehouden met *leerdoelen en competenties*. Het was niet duidelijk in hoeverre dit aanwezig is.

Het panel vindt het sterk dat de opleiding *toetsbeleid* zelf al op de agenda heeft gezet voor verdere uitwerking. Er zijn heel veel verschillende manieren om te evalueren in de opleiding aanwezig, maar momenteel is er nog geen kader hierrond. Maak zeker dat toetsbeleid op de agenda blijft en besteed hier de nodige aandacht aan.

Tips voor de toekomst

- ✓ Kan het *open leercentrum* nog meer systematisch ingezet worden in de opleiding? De opleiding geeft zelf aan dat studenten buiten de projectwerking weinig gebruikmaken van de ruimte. Het panel raadt aan het open leercentrum ook in andere vakken in te zetten. Ouderejaars eerstejaars in deze ruimte laten coachen is ook nog een mogelijkheid.
- ✓ Verschillen in studentenprofielen kunnen aanleiding geven tot gedifferentieerd lesgeven. Momenteel ziet het panel voornamelijk *differentiatie* voor zwakke en sterke studenten, maar er zijn ook andere bronnen van diversiteit die aandacht behoeven. Hoe speelt de opleiding bijvoorbeeld in op neurodiversiteit?

Opvolging door de opleiding

- Ons kernteam heeft zich gebogen over het verder uitbouwen van het OLC. We zien dat het OLC op dit moment echter geen groot succes heeft bij de graduaatsopleidingen. Een mogelijke optie om onze studenten meer gebruik te laten maken van het OLC is om het OLC een bredere invulling te geven. Zo zouden ook inhaalevaluaties, remediëring en begeleid groeps- en projectwerk aan bod kunnen komen. Maar ons kernteam oordeelde dat hiervoor reeds voldoende tijd en aandacht tijdens de lesmomenten wordt uitgetrokken waardoor dit het succes van een OLC niet zou verhogen. Ons kernteam is van mening dat , gezien de schaarse personeelsmiddelen, we beter de piste van een OLC verlaten.
- Zoals reeds eerder aangehaald in dit document, bekijken we de mogelijkheden om onze docenten op een nog slimmere manier in te zetten. Voor bepaalde opleidingsonderdelen is het misschien wel mogelijk om via nieuwe gedifferentieerde lesmethodes de tijd en aandacht van docenten te kanaliseren naar die specifieke studenten die er nood aan hebben. Op deze manier hoeft er niet evenveel tijd aan elke student besteed te worden. Binnen de lesblokken van 4u zouden we hiervoor tal van mogelijkheden kunnen uitwerken. Zo zouden we bijvoorbeeld tijd voor remediëring kunnen inlassen of tijd kunnen reserveren voor vragen van studenten die kiezen voor een andere lesmethode. Een efficiënte mix van formatieve en summatieve evaluatie afhankelijk van het niveau van de student behoort zo ook tot de mogelijkheden. We gaan kijken welke opleidingsonderdelen er hiervoor het best in aanmerking komen en zetten een pilootproject hiervoor op.
- Binnen het systeem van permanente evaluatie is het natuurlijk belangrijk dat specifieke leeruitkomsten niet alleen formatief maar op een gegeven moment ook summatief zullen afgetoetst worden. Bij het uitwerken van de professionele kern (binnen de IKCO-processen) zullen we bij het bepalen van de leeruitkomsten tevens nadenken over de juiste evaluatievorm ervan. Afhankelijk van het opleidingsonderdeel en de te evalueren leeruitkomsten, zullen we inzetten op permanente evaluatie, summatieve evaluatie of een combinatie van beiden. Voor het volgende academiejaar willen we reeds erover waken dat per opleidingsonderdeel leerdoelen en te verwerven competenties in de ECTS-fiches worden vermeld en dat deze niet alleen formatief, maar eventueel ook summatief en waar nodig individueel worden afgetoetst.
- We zullen onze IKCO ankerpersonen actief betrekken bij het verder uitbouwen van ons toetsbeleid.

Kwaliteitskenmerk 3: begeleiding van studenten

Vragen/bemerkingen van het reviewpanel

Vragen/bemerkingen

Het panel merkte op dat er heel wat *online lessen* gegeven worden. Bewaak dat deze lessen interactief genoeg zijn om de studenten betrokken te houden en voer geen te lange periodes van louter online lessen in.

Alumni zijn belangrijke ambassadeurs van de opleiding. Hoe kan de *alumniwerking* meer systematisch uitgewerkt worden? Ambassadeurschap begint niet bij het afstuderen, maar reeds in de opleiding. Hoe kan je dit zo vroeg mogelijk beginnen stimuleren bij studenten?

Tips voor de toekomst

- ✓ In hoeverre worden studenten betrokken bij het vormgeven van het programma? *Co-creatie* gaat namelijk verder dan studenten eenmalig inspraak geven via een bevraging en de uitwerking volledig binnen het opleidingsteam te houden. Co-creatie en resonantie zijn niet hetzelfde. Het panel raadt aan om de mogelijkheden te verkennen en co-creatie systematisch te gaan aanwenden.

Opvolging door de opleiding

- Online lessen geven de opleiding wat ademruimte doordat er op deze manier aan grotere studentengroepen les kan gegeven worden en hiervoor geen lokalen dienen te worden voorzien. Wel moeten we erover waken dat deze lessen even

kwalitatief zijn als “on campus”. Daarom mag het grote studentenaantal of de beperkte beschikbaarheid van docenten of lokalen geen reden zijn om afstandsonderwijs in te richten. Er moet gekeken worden of specifieke opleidingsonderdelen met hun specifieke inhoud en onderwijsmethoden zich lenen tot online onderwijs zonder kwaliteitsverlies. Het is onze bedoeling om het deel online onderwijs niet verder uit te breiden en waar aangewezen terug “on campus” te brengen. Zeker in de eerste opleidingsfase hebben “on campus”-lessen een positief effect op de doorstroming van onze studenten. Dit jaar werd dit met positief resultaat getest voor het opleidingsonderdeel “Application Development Fundamentals”.

- Voor zowel online als “on campus”-onderwijs, geven studenten aan moeite te hebben met de lange lesblokken van 4u. Het is onze bedoeling om hiervoor opnieuw naar alternatieven te kijken. Kwartaalvakken inrichten als semestervakken met kleinere lesblokken zou kunnen bijdragen aan een mogelijk alternatief. Dit zou onze studenten ook meer tijd geven om bepaalde leerdoelen en competenties onder de knie te krijgen. Een ander alternatief is – zoals reeds eerder aangehaald bij kwaliteitskenmerk 2 om meer verschillende vormen van gedifferentieerd onderwijs toe te passen binnen de lesblokken van 4u.
- Naast het omvormen van onze resonantieraad naar een echte co-creatie-raad waarbij we het werkveld op een veel actievere en efficiëntere manier betrekken om onze opleiding mee vorm te geven, geven we ook onze alumni en studenten hierin een rol.
 - De resultaten van de jaarlijkse bevraging van onze alumni worden vanaf dit academiejaar reeds meegenomen in het aftoetsen van ons curriculum en haar inhoud.
 - Via de opleidingsraad wordt er continu samen met de studentenvertegenwoordigers afgetoetst of er aanpassingen of wijzigingen binnen de lesinhouden nodig zijn en of lesmethodes moeten worden aangepast.
- Binnen meerdere opleidingsonderdelen worden de dag van vandaag reeds heel wat alumni ingezet. Zo komen tijdens Workfield 1 regelmatig alumni aan bod om hun werkervaringen te delen, en onze studenten wegwijs te maken en te motiveren voor bepaalde keuzetrajecten.

Kwaliteitskenmerk 4: betrokkenheid van stakeholders

Vragen/bemerkingen van het reviewpanel

Vragen/bemerkingen

De resonantieraad wordt aangepast naar een *co-creatieraad*. Wat houdt deze verandering exact in? Hoe wil de opleiding dit invullen?

Tips voor de toekomst

- ✓ Het panel raadt aan de visie op *entrepreneurship* te bekijken en voldoende scherp te stellen.
- ✓ Welke *initiatieven* (bv. Hackathon) die *voor de pandemie* plaatsvonden wil de opleiding nu terug opnemen? Uit gesprekken bleek dat deze initiatieven de studenten enorm stimuleerden.
- ✓ De *co-creatieraad* zal slechts om de twee jaar plaatsvinden. Het panel raadt aan om het werkveld frequenter bij elkaar te roepen, aangezien de sector zeer snel verandert.

Opvolging door de opleiding

- ✓ Het panel raadt aan de visie op *entrepreneurship* te bekijken en voldoende scherp te stellen.
- In het curriculum van Toegepaste Informatica, meer bepaald het keuzetraject “Digital Consultant”, is reeds het opleidingsonderdeel “Entrepreneurial Skills for IT” opgenomen. Ook wordt er binnen het opleidingsonderdeel

Workfield 1 reeds heel wat aandacht besteed aan ondernemerschap door getuigenissen van meerdere TI-alumni. Desalniettemin heeft het VARIOSO-panel ons aangeraden om hier beter op in te zetten en om het vak “Entrepreneurial Skills for IT” inhoudelijk ook aan te bieden aan de studenten die niet het keuzetraject “Digital Consultant” volgen.

- Bij het opnieuw bepalen van de professionele kern van de opleiding TI zullen we hier alvast rekening mee houden. We zouden het vak “Entrepreneurial Skills for IT” kunnen opnemen in de gemeenschappelijke stam van het curriculum wanneer zou blijken uit contacten met Alumni en onze co-creatieraad dat dit wenselijk is.
 - Ondertussen zouden we “entrepreneurial skills” kunnen aanreiken via een vrijblijvende extra-curriculaire workshop (evt in samenwerking met mogelijke partners zoals KBC, Voka, Agoria, Starterslabo, ...) en/of deze skills verder opnemen binnen het opleidingsonderdeel Integration Project 2. We proberen dit volgend academiejaar tot stand te brengen.
-
- ✓ Welke initiatieven (bv. Hackathon) die voor de pandemie plaatsvonden wil de opleiding nu terug opnemen? Uit gesprekken bleek dat deze initiatieven de studenten enorm stimuleerden.
 - Elk bijkomend initiatief betekent bijkomende inzet van medewerkers. Gezien onze beperkingen op dat vlak, dienen we slimme keuzes te maken.
 - Omdat we dit academiejaar geconfronteerd zijn geweest met een uiterst moeilijke zoektocht naar stageplaatsen – wat mee veroorzaakt werd door het ondoordacht afschaffen van het “jobservice platform”- hebben we besloten om een job- en stagebeurs in te richten. Onze studenten van de 2^e fase zullen hieraan verplicht deelnemen binnen het kader van het vak “Professional Development 2”. De studenten van de 3^e fase zullen hierop vrijblijvend uitgenodigd worden.
 - Dit jaar plannen de studenten van het keuzetraject “Cybersecurity en Network Specialist” om samen met hun docent een bezoek te brengen aan de “Cybersec Europe”-beurs op de Heizel (29 – 30 mei).
 - Binnen meerdere opleidingsonderdelen worden studenten uitgenodigd om deel te nemen aan extra-muros activiteiten. Zo zijn studenten dit jaar onder meer uitgenodigd geweest om deel te nemen aan een Hackathon georganiseerd door AG Insurance. Hieraan hebben een 10-tal studenten deelgenomen.

- Voor de volgende academiejaren willen we vooral verder inzetten op initiatieven samen met het werkveld.

- ✓ De resonantieraad wordt aangepast naar een *co-creatieraad*. Wat houdt deze verandering exact in? Hoe wil de opleiding dit invullen?

- De resonantieraad zoals deze in het verleden bestond, bestond uit een panel van een 10-tal afgevaardigden uit het werkveld welke het programma van de bacheloropleiding Toegepaste Informatica niet altijd goed kenden. Zij konden ons wel adviseren over de behoeften van het werkveld en markttendensen, maar niet of moeilijk over in welke mate het curriculum met haar leeruitkomsten diende te worden aangepast. Daarom hebben we vanaf dit academiejaar besloten om hieraan – samen met de naamswijziging naar co-creatieraad – een andere invulling te geven.
 - De stagementoren in het werkveld die onze studenten uit de 3^e fase (als eindproduct van onze opleiding) beoordelen op onder meer hun kennis en competenties, zijn veel beter geplaatst om lacunes in onze opleiding vast te stellen. We hebben besloten om hen vanaf dit jaar actief te bevragen en hun input te gebruiken voor de verdere opbouw van ons curriculum. Daarnaast willen we ook gebruik maken van de input van onze Alumni om continu ons opleidingsprogramma bij te sturen. Deze bevragingen zullen voortaan jaarlijks plaatsvinden.

Kwaliteitskenmerk 5: internationalisering en onderzoek

Vragen/bemerkingen van het reviewpanel

Tips voor de toekomst

- ✓ De studentenaantallen van de opleidingen digital groeien sterk. In combinatie met de uitrol van het Engelstalige traject is het zeer belangrijk om de *werklast voor de docenten* te bewaken. Het panel heeft een zeer gemotiveerd team gezien. Ga zorgzaam om met de docenten en koester de staf die je momenteel hebt. De *war on talent* is voor docenten nog groter dan voor de studenten.

- Ten opzichte van vorig academiejaar tekenden we een stijging in studentenaantallen op van 23%. In alle fases van de opleiding Toegepaste Informatica samen tellen we vandaag 521 studenten (toestand op 11/03/24), terwijl het docententeam TI bestaat uit minder dan 11 VTE (opleidingshoofd incl.). Dit brengt met zich mee dat onze docenten tal van extra taken uitvoeren bovenop een volledige taakinfilling waardoor de opleiding eigenlijk voor een groot deel draait op goodwill van het docententeam. We proberen onze docenten hierbij op een empathische manier te begeleiden met oog voor individuele moeilijkheden en occasionele herverdeling van taken.
- Het aanwerven van bijkomende medewerkers staat hoog op de agenda. Nog dit academiejaar plannen we een heuse wervingscampagne om naast het vervangen van collega's die met pensioen zullen gaan, bijkomende docenten aan te trekken.
- Het is onmogelijk om ons huidige docentenkorps nog meer te belasten met bijkomende taken. Een Engelstalige opleiding zal enkel kunnen ingericht worden mits voldoende bijkomende middelen en resources.

- Desalniettemin werd er reeds vorig academiejaar besloten om een aanvraagdossier op te stellen voor het inrichten van een Engelstalige variant van onze opleiding Toegepaste Informatica. Het is de bedoeling om deze aanvraag voor 1 oktober 2024 in te dienen. Gezien de beperkte mogelijkheden in Vlaanderen voor het inrichten van anderstalige opleidingen, willen we toch ons “ticket” voor een opleiding “Professional Bachelor of Applied Computer Science” verzekeren. Gezien de Brusselse internationale context, lijkt het ons van strategisch belang om deze mogelijkheid voor onze hogeschool te voorzien.
- Bij het uitwerken van onze wervingscampagne dit academiejaar zullen we reeds aandacht hebben voor de taalvereisten van een mogelijke Engelstalige opleiding TI.
- Via een meer intensieve samenwerking met onze Engelstalige BBM-opleiding hopen we ook toegang te krijgen tot meer kandidaat docenten met een C1-certificaat Engels, en kunnen er synergiën ontstaan doordat bijvoorbeeld bepaalde opleidingsonderdelen samen kunnen georganiseerd worden.
- Er zal ook met onze collega’s van Electronica-ICT in Gent en Artevelde hogeschool bekeken worden hoe zij zouden kunnen bijdragen aan de nieuwe opleiding Professional Bachelor of Applied Computer Science.
- Verder proberen we via een doorgedreven samenwerking met het werkveld om Engelstalige gastdocenten aan te trekken voor deze nieuwe opleiding. Uit een bevraging naar onze stagebedrijven toe die we in juni hebben uitgevoerd, blijkt alvast dat de interesse groot is.

Het opvolggesprek met de directie vond plaats op 16 april 2024.

Aanwezigen:

- *Ann Verreth, algemeen directeur*
- *Ann Martin, directeur onderwijs*
- *Aaron Soens, diensthoofd onderwijsontwikkeling en kwaliteitszorg*
- *Soetkin Bauwens, clusterdirecteur bedrijfskunde*
- *Guido Celis, opleidingshoofd toegepaste informatica*